

Székegy Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi újság

Működési árak:
Égész évre 150 L., Négyre 75 L., negyedévre 37.50 L.
Egyes szám ára 3 L.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

További tájékoztatás

a közigazgatási választások ügyében.

A napilapok értesítése szerint a községi és megyei tanácsosok választása f. évi november hó 15 és 20-ika között fog megejtetni; más értesítés szerint azonban még ebben hónapban 20-ig megtörténének a választások.

Előbbi esetben több, mint egy hónap áll tehát még rendelkezésre a választásokig. Éppen elegendő arra, hogy a választásokra fel lehessen készülni. Utóbbi esetben azonban már alig van idő.

A múlt hónap 21-én kibocsátott felhívásunkkal kapcsolatban most közöljük azokat a feladatokat, amelyek a választások tényével állanak összefüggésben s a melyeket minden választónak már jó előre figyelmébe ajánlunk.

Az új törvény értelmében a régi községi és városi képviselőtestületek és vármegyei közigazgatási bizottságok helyébe *községi és megyei tanácsok* fognak választani, a melyeket arra jogosított tagok és falukon még két nőttag fognak kiegészíteni. A választott tanácsosok száma pedig községeknél: 15 tag a 10.000-nél nagyobb és 50.000-nél kisebb községekben (városokban), 12 tag a többi város jellegű községben, 9 tag a falusi községekben.

A választóknak ezt kell tudni. A jogosítottakkal s a nőttagokkal való kiegészítés a választások után hivatalból történik.

Udvarhelyvármegyének négyszáz-

ezernél kevesebb lakosa lévén, valószínűleg 30 választott tanácsosa lesz. Mindezek királyi rendelettel állapítottak meg.

A választásoknál a szavazás titkos és a választók névjegyzékébe felvett minden választó szavazni köteles. A szavazás pedig névjegyzékekre (listákra) történik, a mely listán vagy listákon annyi jelölt nevének kell lenni, a hány tanácsos a községben választandó.

Minden magyarnak a Magyar Párt által összedállítandó listára kell szavaznia.

Választási eljárás.

A választások napja legalább 21 nappal előbb kihirdetendő. Minden község a községi választásokra nézve egy választókerületet alkot. Ha a választók száma több 1500 nál, a kerület szavazó körökre osztható fel. A községi választások eredményét a választási elnök állapítja meg és hirdeti ki. A megyei választásokra nézve a központi választási iroda összegezi a szavazatokat, állapítja meg és hirdeti ki az eredményt.

A választási eljárás reggel 8 órakor kezdődik és ebéd idejére 2 órai megszakítással délután 5 óráig tart. A szavazási iroda elnöke azonban a zárórát este 10 óráig meghosszabbítja, ha még vannak olyan választók, akik nem szavaztak le. A választási elnökök bírák lesznek, a központi választási iroda elnöke pedig a törvényszéki elnök. A választási elnöknek rendelkezésére áll a választási jegyző, valamint a jelölés alkalmával megnevezett választók kö-

zül sorshuzás utján kijelölt 2 választó.

A választást jelölés előzi meg. A jelölés a választás előtt legalább 8 nappal, az utolsó nap este 6 órájáig az illetékes járásbírónál teendő meg, míg a megyei székhelyre nézve és a megyei választásokra nézve a törvényszéki elnöknel. A községi választásoknál legalább 25, a megyeinél legalább 50 választónak kell jelölni. A jelölést írásban, 2 példányban kell beadni s ugyanakkor le kell tenni a szavazó lapok előállításának költségeire szükséges összeget. Minden jelölt ivnek annyi nevet kell tartalmaznia, ahány rendes és pótag választandó. A jelöléssel egyidejűleg minden szavazókörre nézve 2 bizalmiférfi jelölhető. A jelöltek legalább 8 nappal a választás előtt kötelesek nyilatkozni, hogy a jelölést elfogadják. A jelölésre kijelölt határidő lejártával az elnök gondoskodik a szavazólapok kinyomtatásáról. A szavazólapok fehérek, ugyanannyi egyenlő részre lesznek feleltve, ahány jelölt lista adott be. A szavazás a következő módon történik: mikor a szavazó a szavazási helyiségbe belép, az elnök átad neki egy szavazólapot és egy „votát” szövegű bélyegzőt, melyet a szavazó az arra rendelt helyiségben, arra a listára üt reá, amelyikre szavazni akar és ezután a szavazólapot összehajtva visszaadja az elnöknek.

A választások alatt városokban a szavazó helyiségektől számított 500 méteres körzet, a falusi községekben pedig az egész község választási zónát képez, melyben a rendészeti intéz-

kedések az elnök hatáskörébe tartoznak. A szavazási zónában minden gyülekezés, propaganda tilos és a korcsmák a szavazás ideje alatt zárva tartandók.

Ha a szavazás befejezést nyert, az elnök megkezdi a szavazatok összeszámolását, amikor a választási helyiségekben már csak a jelöltek és a bizalmi férfiak lehetnek jelen.

Hogy valamelyik lista a mandátumokat elnyerje, szükséges, hogy a leadott szavazatoknak legalább felét megkapja. A mandátumok együttese a kisebbségeknek adatik. A kisebbségi mandátumokat az a lista nyeri el, amely a leadott szavazatoknak legalább egyötöd részét kapta. Ha egyik lista sem nyeri el az abszolút többséget, a szavazás a következő hét megfelelő napján megismételtetik, amikor a legtöbb szavazatot nyert lista kapja a mandátumokat.

A választások ellen a jelöltek, a bizalmi férfiak, vagy legalább 20 választó a választás eredményének kihirdetésétől számított 10 nap alatt kifogással élhetnek és pedig a községi választásokra nézve a prefektusnál, a megyei választásokra nézve a belügyminiszternél. A belügyminiszter döntése a megyei választásokra nézve végleges, ellenben a prefektusnak a községi választások ügyében hozott határozata ellen 10 nap alatt további fellebezésnek van helye a belügyminiszterhez.

Választási ügyben mindennemű irat, fellebezések stb. bélyegmentesek

Gyertyánffy István visszaemlékezéseiből.*

— A helybeli róm. kath. főgimnázium vendéktalálkozója alkalmából. —

Közi: Biró Lajos.

(2)

Gyertyánffy István az érettségi vizsgálat sikeres letétele után, 1853. október havában Kolozsvárra megy s ott beiratkozik az orvos-sebészeti főiskola hallgatói közé. Nemes elszántsággal, erős akarattal készül jövőendő pályájára. Az előadások szorgalmas látogatása mellett szabad idejében nevelődik. Franciát, németet, zenét és éneket tanít, éjnek idején fagygyertya mellett jegyzeteket készít. Nemcsak önmagát tartja fenn keresetéből, hanem még Udvarhelyen lakó édes anyját is segíezi. Orvosi studiumainak elméleti részét két év alatt a legszebb sikerrel elvégzi. A harmadik évben következik a gyakorlati rész: holttestek boncolása, tifuszos betegek mellett való virrasztás, kóros tünetek megfigyelése, leírása stb. Amint megjegyzi: a „mészárláshoz” nem volt elég erős idegzete s így lassanként az a gondolat érlelődött meg benne, hogy bucsut mond az orvosi pályának és tanárrá lesz.

E célját hamar el is érte, mert abban az időben az ilyen nyelvtudós fiatal emberekre nagy szükség volt. Haynald Lajos püspök a 22 éves ifjút 1856. augusztus havában a székegyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium ta-

nárává nevezte ki s így visszatért a székegy anyavárosba, ahol őt anyja és testvére ölelő karokkal fogadták. Most újból az anyagi gondok nyomulnak előtérbe, mert a 400 frt. fizetés alig volt elégséges az önmaga fenntartására, könyvek, ruházat beszerzésére. „Hamarosan hozzácsatlódtak a fiu ebbeli gondjaihoz azok is, amelyek tanári állásából folyólag háruáltak reá. A régi tanárok most is — ősi szokás szerint — minden nekik nem tetsző munkát és terhet az új tanár nyakára igyekeztek tolni. És főleg azokat, amelyekre vállalkozni egyáltalában nem akartak, vagy nem is mertek. Így például a világtörténelemnek a tanítását német nyelven (a Bach-Thun korszak fénykorában) a gimnázium két legfelsőbb osztályában. Sőt mindjárt tanárságának már a második évében rárották egy tudományos értekezésnek a megírását is a kiadandó intézeti értesítőben.”

Hogy mindezen gondok és terhek alatt nem roskadott össze a fiu; sőt azokkal szembeállani elég ereje volt: mindez az ő áldott lelkű édesanyjának, Ceciliának az érdeme, aki döntő hatással volt fia életére is. „Cecilia mindig élénken érdeklődött ugyan a tanárfia dolgai iránt, de azokba beavatkozni óvakodott. Örvendett fiának a tanári pályán elért sikerein s ha ennek kifejezést is adott, ezt csak azért tette, hogy újabb sikere kivívására serkentse vele. Lehetetlen volt azonban észre nem vennie, hogy mennyire hiányzik itt neki az olyan baráti kör, mely lelke hajlamainak és eszményi irányának csak valamennyire is megfelelehetne. Társas érintkezéseiben itt csaknem kizárólag a kollégáira volt utalva: tehát többnyire papokra. Hisz volt két-

ségtelenül ezek közt igen sok derék fiu, jó cimborá, kivált a fiatalabbjai közt. De lehet-e rossz néven venni nekik, ha barátságukban mindig kiértett kissé a külön papierdek, sőt a világi kartársal szemben néha még a féltékenység is. Ceoda-e, ha lelki szemük inkább irányult a papi tudományok, mint a pedagógiai ismeretek felé; és ha inkább csábították őket a jobb anyagi helyzet és kényelmesebb életet ígérő plébánosi állások, mint a tanári pályának éppen az anyagiakban annyira sovány kilátásai?”

„De különben is mily alacsony nívón állott akkor a szellemi élet az ilyen — a kulturális központoktól távolos — kis magyar városkákban! A levélposta hetenként 2—3 szor közlekedett csupán. A hírlapok, a tudományos és szépirodalmi folyóiratok nem igen zavarták itt a szellemi élet pangó vizeit. Ha járt is ezekből valami egyes családokhoz, az is csak a közönség izlésének inkább megfelelő selejtes, vizenyős terméke volt az irodalomnak. Hát az intézet könyvtára? Jobb erről nem is szólni! Nem volt egy kaszinó, sőt nem — még egy kávéház sem olyan, amely hírlapokat, folyóiratokat járatott volna. A város tehetősebb embereinek nem kellett azok; aviknek pedig kellett volna, azoknak meg módjuk nem volt hozzá. A vendéglők, korcsmák és sörházak voltak a társas érintkezésnek csaknem egyedüli helyei. A vidéki földbirtokos — a gentry — be-bejárt a városba a hetivásárok alkalmával s ha ügyeiket elintézték, rendszerint összeverődtek a városi jobb vendégfogadók valamelyik külön szobájába kissé kimulatni magukat. Ezekhez aztán odagyültek a városi ismerősök és együtt mulatoztak — azaz de-

hogy: busultak a hazáért — cigányzene mellett, sűrű poharzás és éneklés közben késő estig, néha éjjelig is.”

Gyertyánffynak, bár ezekben a társaságokban sok jó barátja, ismerőse, tanulótlarsa volt, még sem volt kedvére az ilyen mulatozás. Ehelyett inkább a zenének szentelte szabad idejét. Zenei tudásának nagy hasznát látta az intézet is. A felsőbb osztályok önként vállalkozó tanulóiból egy öngyűlöletű énekkart hozott össze. „Hogy e tekintetben milyen lelkesítőleg tudott hatni a tanítványaira, erről tanuskodhatott nemsokára a szép eredmény, melyet velők e téren már rövid időn felmutatnia sikerült. Az iskola és a város nemsokára a templomban (az u. n. diákmisszió) szerzhett magának erről meggyőződést. A város fennállása óta valószínűen akkor hangzottak el először ebben a kis városkában a régi klasszikus zeneszerzőknek a fiatal tanár diákjai által előadott négy szóló dalai. El lehet képzelni, hogy mily nagy öröme és büszkeségére volt ez a Ceciliának? De viszont a fiának is, ez az anyai öröm, mily nagy jutalmára összes ebbeli fáradozásainak!”

„Nemsokára részesült még egy más nemű jutalmazásban is. Haynald Lajos, az ujonnan kinevezett erdélyi kath. püspök, ez időben tette első látogatását a kis városkában. A tanár engedélyt kért arra, hogy este az ő diákénekkarával a püspök előtt egy-két dalt énekeltesse. A zeneileg is kiváló műveltségű főpap el volt ragadtatva a hallottak által. Mozart, Beethoven, C. M. Weber féle dalokat hallani ebben a félreeső kis székegy városkában: erre valóban nem volt elkészülve! Nemcsak melegen megkö-

* Első közlemény a 39. számban.

A választásoknál elkövetett szabálytalanságokra, visszaélésekre az általános választási törvény büntető rendelkezései alkalmazandók.

Odorheiu—Székelyudvarhely, 1925 október 8.

A Magyar Párt végrehajtó bizottsága nevében.

Sz. Szakáts Péter.
pártelnök.

Hullnak, hullnak

az őszi falevelek, — hullnak, hullnak, egyre hullnak az őszi-levél magyar tisztviselők. Mert a 60 éves korhatárba ezek ütköznek most bele. Kipróbált, régi becsületes munkarejüket odaadták készséggel az állami konszolidációhoz s míg ők munkaszatalkra görnyedve dolgoztak, talán észre se vették, hinni se tudták, hogy jön egy sötét felhő, felcsuszik a hidegsugaru horizontra és eltakarja szemük elől a reményt, a jövőt, a toldozott-foldozott, meghagyott kiesel életet. . . Jött egy törvény a liberális Prokrustes-ágyból, a mely kettévágja a köztisztviselői szolgálatot a hatvanadik életév elérésével, kettészeli a tisztviselőt testestől-lelkestől.

Borzasztó törvény és borzasztó gondolat: törvénybe foglalni egy általános szabályt, a mely eleve elítéli a szellemi munkást arra, hogy hatvan éves korában letegy elméjének fegyverét, mellyel egy ügyet szolgált, a mihez magának, családjának életét és boldogulását fűzte, a mihez egyéni karaktere kötődött, a mely fegyvernek becsületes, bölcs és öntudatosan büszke forgatásában alakult ki az ő egyénisége, az életben való hite, az elismerésbe vetett bizalom felemelő céltudata.

Hogyan? Hát degenerálódik itt az „ember“ fogalma is, hogy törvényben tudják kimondani, hogy az emberi elme képességei egy tudományosan, vagy tapasztalatilag megállapított korhatárral

szönte a tanárnak a fáradozását, hanem ki is nevezte őt, ott helyben a gimnázium énektanárává. Kapott ezért heti két órai tanítás kötelezettsége mellett, egy évre — nyolcvan (!) forintot.

„Igy teltek az évek valódi lélekzibbasztó egyhangúságban. Csak ritkán és nagy időközökben fordultak elé ennek egyes napfényesebb megzakitásai. Ezek egyike volt a Klamarik János kinevezése a kartársai közé. Hamarosan jó barátokká lettek. Klamarik azon szerencsés kedélyű emberek közé tartozott, kik képesek mindig a maguk szatirikus szemüvegén nézni az életet. Valóságos nevető filozófus volt. Egy évvel később már el is pályázott körükből.“

Terünk nem engedi, hogy tovább folytassuk ezeket az érdekes visszaemlékezéseket. Ennyi is elég azonban arra, hogy megismerjük azokból Gyertyánffy nagy egyéniségét. Hajlott korára való tekintettel nem köszönhetjük ugyan körünkben a vendiaktalálkozón, de a mint ő nem feledkezett meg egykori szeretett intézetéről, úgy mi se feledkezzünk meg ő róla s amikor ezen az október 10-iki gyönyörűségesen szép, emlékeket ujitó és könyveket fakasztó ünnepen szívünk összedobban, annak egy meleg sugarát küldjük oda a Duna-menti szépséges városba az agg pátriárka üdvözlésére, aki élő példája annak, hogy tanárnak és tanítványnak hogyan kell magát átküzdenie a nehéz idők teremtette akadályokon.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Uram! A napokban a posta egy nevemre címzett meghívót hozott. A tiz oldalas nyomtatott meghívót olvasgatva, azt böngésztem ki belőle, hogy a vendiákok találkozót rendeznek székely anyavárosunkban s oda az öreg székelyt is meghívták, mert hát én is valék ám diák anno pár év-

megszűnnek? és ez az időpont oly hamar, — már a hatvanadik életévnél beáll? Hiszen a tudományok és a világtapasztalat eddigi tanításai szerint éppen ezen korhatár elérése után bontakoznak ki a szellemi képességek a lehetőség legmagasabb fokáig, a mikor már lemaradotnak az emberről a zavaró rossz tulajdonságok, a szenvedély, a vágyak féktelensége, a heves indulatok s ezeknek helyét a tapasztalat bölcsesége, a megfontolás nyugodtsága, a szenvtelen tárgyilagosság foglalják el, a mik a szellemnek korlátlan szárnyalást tudnak biztosítani. Köznapiak a példák, a miket a szellemóriások alkotásaikkal statuáltak ezen tétel igazsága mellett, de ne gondoljunk ezekre az egyéni példaadásokra, hanem gondoljunk csak egy egész közszolgálati testületre: a bírói karra, a felsőbb bíróságokra, a hol a bölcsen folytatott élet koronájaként ül az ősféjű, magaskorú bíró, — a tudásnak, a tapasztalatnak, a higgadt ítélőképességnek és a hozzáférhetetlen erkölcsöségnek élő szimbolumaképpen.

Ma még csak e néhány elbocsátott magyar tisztviselőnek ügye az ő kényszer-nyugdíjaztatásuk, mert ők csak a mi kis magyar társadalmunk testén nyílt meg egy újabb seb, a mit köztögethetünk az iskolákkal, a nyelvkérdéssel, az agrárreformmal egy sorban.

De hová fog vezetni a törvény kivételt nem ismerő alkalmazása évek, évtizedek múlva, ha annak nyomása alatt kifejlődik és létjogosultságot követel magának egy tisztviselői közszellem, a mely nem fogja bevárni a becsületes és önzetlen közszolgálat tövises útján a hatvanadik év szegénységét, hanem a maga és családjának nyomorától való jogos irtozásában lelkiismereti feloldozást ad önmagának a tisztviselői pálya olyan megfutasára: a mely a közbecsülést ugyan nem, — de biz-

tizeddel ezelőtt. — Jó öregem elégnék vélte a négy alsó osztály elvégzését a gazdasághoz! Tehát amolyan fickó diák valék. Hátul a padba, hátul az asztalnál. (Elöl az urak ülnek, a nadrágozók, a vezetők.) — Ha ugy néha elbusulom magamat s az élet terhei már majdnem elviselhetetlenné válnak — rendszeren visszagondolok a multra, mikor jó öreg tanárom — ha leckémet nem tudtam — imígyen szóló hozzám:

— Ha jól tanulsz, mi lesz belőled?

— Tanár leszek! — szepegtem tanáromnak hizelegve.

— S ha rosszul tanulsz? — kérdezte tovább.

Ismerve tréfásan csipkelődő természetét, szégyenkezve sütöttem le szememet s néma hallgatásba merültem. Azonban hiába akartam kikerülni, hogy kérdésére feleljek, — a magamba visszafójtott feleletet jó öreg tanárom olvasta fejemre:

— Számár leszel, fiam, számár!

Ilyen és ehhez hasonló volt feddő magatartása a lusta gyermekekkel szemben, ami aztán kettőszött szorgalmat eredményezett, nem mervén készületlenül órára menni, — hiszen a számár olyan állat, melyről kis koromban sem igen szerettem magamra hasonlatot venni. Igaz, hogy tanár sem lettem, de viszont számár sem. Legalább a magam szemében nem. Lehet, hogy a mások véleménye ennek éppen a megfordítottja.

S hogy most tollat veszek a kezembe s tekintetes uramnak írok — ennek oka az említett meghívó. Sok kedves diákcsiny emléke motoszkál fejemben, amiből egy párat szeretnék papírra vetni, ha kedves szerkesztő uram nem gondolna, levelem olvasása közben, a fentemlített nagy fülű állatocskára.

Igy hát: nem mondhatom öreg korban sem, annál kevésbé mondhatam volna gyermekkoromban, hogy én jobb volnék a Deákú né vásznánál. Oh dehogyan!

tosítani fogja a kenyeret, a cipőt, a ruhát, a tandíjat, a meleg szobát, a mikért a gyermekek most hiába sirnak, mert mind ezeket 5—600 vagy 1—2000 leuból előteremteni nem lehet és hatvan éves korral — csakugyan — oly nehéz más foglalkozást keresni — és találni? Hová lesz akkor minden állam támasza és talpköve: a tiszta erkölcs, mely, ha elvész, Róma regdől s rabigába görnyed?!

De Ti, munkaszakadt tisztviselők, ne járjatok csüggedt fővel az utcán! Ma mindnyájan a rendkívüli megpróbáltatások korát éljük s ez emberfeletti áldozatkészséget követel. És Titeket fel kell, hogy emeljen és meg kell, hogy erősítsen a szegénység glóriája, a mellyel fejetek körül kiléptetek régi hivatalaitokból és bevonultatok a történelembe. Meglátjuk, milyen gárda jön utánatok.

. . . Hulló falevél, suttogva beszél. . .

—r.

Daloljatok . . .

Ezer és ezer torokból hangzott föl a dal Marosvásárhelyen csengőn, diadalmasan . . . s ez a diadal bejárta Erdély hegyeit, völgyeit, ahol csak magyar lakik. Büszkeséggel tölti el lelkiünket, hogy a mai megpróbáltatások és sanyargatások idején is megcsendül a dal ajkunkon s e megcsendülés nem egy jövőjét temető nemzet sirását, hanem egy szebb jövő hajnalhasadásának reményét jelenti. A dal elhangzott s most, amidőn az általános öröm után kezdetünk higgadtan gondolkozni — gondolkozunk.

Udvarhelyvármegye magyarságát diadalmasan képviselte a marosvásárhelyi dal olimpiáson a székelyudvarhelyi Székely Dalegylet. Nem szükség ez egyet 50 év alatt kifejtett kulturtevékenységét újra publikálni, ez az egyet a mi büszkeségünk, dédelgetett kedvencünk, tudtuk, éreztük, hogy miként a multban nem, a legutóbbi versenyről sem fog diadal-koszoru nélkül

Akkoriban anyavárosunkban szintén három középiskola volt, csak, hogy az állami liceu helyett főreáliskola volt a harmadik. Ha valami politikai dolog nem találkozott tetszéssel, úgy éppen a diákság adott hangot — parázs tüntetést rendezett ellene. A diákbálok voltak leginkább a látogatottak. Elit-bálok voltak azok s ha az uri osztályon kívül más oda meghívót kapott — az már eldicsekedett annak, aki hasonló szerencsében nem részesült. Éppen egy ilyen báli meghívó keltett akkoriban derűs mosolyt azokban, kik sovárgó szemmel lesték kívülről a régi város ház fényesen kivilágított ablakait.

Egy ilyen család leányának tetszelgett a kollégium felsőbb osztályának egyik növendéke, ki a bál rendező bizottságában is szerepelt. Mikor a meghívókat címezték — hogy a leányt meg ne sértse — a család címére is irt egy meghívót, gondolván, hogy az a fényes diákbálra úgy sem megyen el. Nagy volt azonban a meglepetése, mikor bálba készülni látta a családot. Az eset a bálbizottság tudomására jutott: vissza kell kérni a meghívót. Nosza volt emiatt feszélyezett helyzet! A menykő lecsapásáról értesült a lány idősebb nővére, ki vissza is származtatta a meghívót, azonban egy kieszelt tréfa már kész volt a fejében. A bál napján alig sötétedett be, hozzáfogott terve kiviteléhez.

Mikor aztán vasárnapra virradott az idő a kis székely anyavárosban: — a kollégium kapujától egész a város ház lépcsőjéig, elég széles sávban — fuszulykával volt fölhintve az uttest. A kollégistákat akkoriban fuszulykásoknak csufolta a polgárság, lencséseknek a gimnázistákat. S a tréfa derűt keltett.

Két fiatalabb nebuló éhes vágyakozással sétált a keddi piacon. A kellemes cigánypecsenye (dög) illata, no meg a miska (vert haju cipő) étvágy gerjesztően incselkedett a diákokkal. Azonban hiányzott a pénz. Miskára teltet, a melléjevalóhoz furfangosan

viszatérni. Reményünkben nem csatlakoztunk . . . de ugyanakkor, amidőn ezt büszkeséggel hirdetjük, amikor Udvarhelyen a Székely Dalegyleten kívül a Filharmónikus Társaság énekkarának gyönyörű tevékenységét is megemlítjük, bizonyos fájdalmas rezgés szalad át lelkünkön, hogy Udvarhely megye más 130 magyar községében nincs egy olyan szervezett dalkör, amelyre büszkén hivatkozhatunk: ime ez is a miénk, ezt is mi teremtettük, ez is büszkeségünk.

Az erdők homályos némaságában, a vadvirágos mezőkön, szorgos munka közben, a templomban az orgona hangjai mellett, estéken a faluk utcáin, a fonókban, a kalákákban s aztán a korcsmák füstös felhomályában fel-fel tör az ének, hol csengőn-vigan, hol mélabusan, vagy duhajul, de nem tudunk már egyszer hirt hallani arról, hogy falvaink népe is megmozdult s ahelyett, hogy a beléjük szorult hangok zürzavarát falukhozast az utcán, vagy a korcsmákban eresztik utnak, harmonikus dalba öltöztetve gyönyörködtetik a hallgatókat.

A marosvásárhelyi dalosversenyen nagy diadalt aratott a Magyarfenesi Dalkör. Nem hiszem, hogy Magyarfenes földmives népe intelligensebb lenne a székely népeé, ő is küzd a föld mostohaságával, fát és verejtékezik, de azért a község 1340 lakója közül akadt 50, aki az örökzöld dal szolgálatába szegődve, diadallal tért vissza falujába. Zágón háromszék megyei község (5796 lélekszámából 3297 magyar) dalköre révén nyert értékes díjat, a szolnok-dobokamegyei Magyardecse 1606 lélekszámot számláló magyar népe kebeléből alakult „Földmives Énekkar“ és a Beresztelke marostordamegyei község 1199 lélekszámából (817 magyarból) kiválasztott „Református Egyházi Dalkör“ — mind mind a siker és elismerés pálmáját ragadták magukhoz.

S mi itt Udvarhely megyében — bár örömmittasan az udvarhelyiek diadalától — bizonyos keserűséggel s a szomorúságnak lelkünkben rezgő sajtásával gondolunk arra, hogy miért csak egy, miért nem kettő, három, négy e vármegyéből?

Az Isten legáldásosabb teremtménye, a víz, ha folyása rendszertelen, földeket önt el, falvakat söpör el, rom-

akartak hozzá jutni. Kivájták a lágycipő belét s a kofa előtt incselkedve, egyik diák a másik kezéből, nyilegyenesen ütötte bele a cipőbelet a tepsibe. Bocsnatkerések között huzták ki a zsirba jól megmártott kenyeret. Ha peccenyéhez nem birtak hozzájutni, legalább zairoskenyeret ehttek.

Azonban a kivágott cipő arany színű héja tovább csiklandozta az étvágyat. Megállottak a tejfölös kofa előtt.

— Néni, töltsze sze belé azt a csipor tejtől ebbe a kenyérhajba.

Az árát csak akkor tudakolta, mikor a tejtől fele már benne volt a kenyérben.

— Jaj, néni, igen drága! mondotta az egyik s vigan öntötte vissza a csiporba. A java, természetesen, benne maradt a kenyérben. Hogy aztán a kofa mit mondott, arról hallgat a fáma. De ők zairos és tejtölös kenyeret ettek őt krajcárért.

Szent István napján fákllyás zene járta végig az utcákat. Egy csoport diákcsocka az almás kofa padja körül várta, míg a Cigány-utcából kifordul a menet. Egy csöppnyi expóhordó fiu spárgát kötött az almával-körtével díszített pad lábához s mikor a menét közeledett — a spárga feszült s a pad szempillantás alatt megszabadult terhétől. Az expóhordó kis diák vigan csatlakozott a tova vonuló zenéhez — almától duzzadó zsebekkel. A kis fiu pár évtizeddel később már járásbíró lett. Ez az igazi demokrácia! Sok apró csinyt lehetne a multból még följegyezni, amik az akkori diák-életet szinessé tették.

Ugy gondolom — Szerkesztő Uram — a mostani diákságnak ehhez hasonló tréfára ideje sem igen jut. Komoly idők nehezdednek az Alma Materek fölé s ez idők komorságát nemcsak a tanárok, magyar szülők, de még a diákok is aggodalmak között tapasztalják.

Szerkesztő uramnak kész szolgálattal:

Egy öreg székely.

bol és zuz, gyászt és szomorúságot okoz, de ha rendes partok közt suhan tova, mozgó ereje nyomán áldás kél, csendesen folyó cseppjei illatát varázsolnak a földből, enyhén illatozó virágok nyiladoznak léptei nyomán... a nőtázás, ha fékevesztett, műveletlen, fület sért, diszharmoniat idéz elő, de a harmonikus karének gyönyörködtet, lelket finomít, Istenhez emel.

A marosvásárhelyi dal-olimpiász már a múlté, harmonikus hangjaiból csak egy gyönyörűséges benyomás maradt vissza számunkra, de a dal tisztán, erőteljesen csendül még a magyar ajkakra s nincs veszve minden. De csendüljön is fel a harmonikus dal a megye minden magyar községe népének ajakán, keljenek nemes versenyre a községek vezetői és népei, hogy a nemes versengés nyomán kulturánk diadalmasan nyomuljon előre s a dal magasztos szárnyalásaiban legyen tisztultabb a lélek, nemesebb az erkölcs.

V-6.

A Polgári Temetkezési Egylet érdekében.

Iparos Testvéreim! Olvastátok a Székely Közélet mult heti számában a Polgári Önképző Egylet felhívását, hogy a kebelében megalakult Temetkezési-Egyesület, mint jogi személy elismertett és működését megkezdheti? Olvastátok, de lehet, hogy első pillanatra nem tulajdonítottatok ennek az egyesületnek életünk folyásában nagy szerepet.

Am figyeljetelek és gondolkozzatok mélyebben, s reá fogtok jönni annak fontos, közgazdasági és jótékonyági céljára, amelynek helyes felfogása, a tagok megértő szeretete sok szenvedést, özvegyi könnyeket fog felszárítani.

Iparos Testvéreim, közgazdasági életünk teljes leromlása, a nehéz megélhetési viszonyok, olyan helyzetbe sodortak, hogy vagyongyűjtésről, öreg napjainknak ilymódon való gondmentesítéséről szó sem lehet. Sőt az élet küzdelmei és szegénységünk mindnyájunkat arra kényszerítettek, hogy megélhetésünkért, kenyérünkért, késő agorkorunkban is görnyedve dolgozunk kelljen. És ha e nehéz munka közepette eljön végóránk, gyakran megtörténik, hogy az élet nehéz küzdelmeit velünk megosztott, szeretett hitves társunkat vagyon és támasz nélkül, nyomor és szenvedés között hagyjuk. Sőt esetek voltak, mikor egyesek eltemetését könyörödomány utján eszközölték.

A Polgári Önképző Egylet vezetőségének éles látása behatolt a sötét jövőbe. Meglátta egy-egy ilyen család kétségbeesztő helyzetét, s hogy ezek a szomorú esetek elkerülhetők legyenek, humanus gondolkozással megalakította a Temetkezési Egyesületet.

Iparos testvéreim, hozzátok szölok, gazdagokhoz szegényekhez egyaránt — nem lelkicainyelni, nem lebecsülni való ez az egyesület. Ennek áldados működése meg fogja szüntetni sok szegény család kétségbe ejtő helyzetét és felszárítja a fájdalmas özvegyi könnyeket. Jertek, jelentkezzetek tömegesen, hogy a szent cél mentől előbb megvalósítható legyen! Jertek, rakjuk le filléreinket a nemes cél oltárára, hogy megmentsük az elszegényedett, mostoha sors által üldözött iparos testvéreinket!

Bármilyen ellentétek választanak el künn az életben egymástól, az egy-let kebelében legyünk egységek, hogy közös szeretettel támogassuk mindazokat, akiket az élet mostohaságai erre rászorítanak!

Nagy János

Színház.

Változatos értékű és műfajú színpadi művek előadása, a közönség változékony érdeklődése mellett — ezekben fejezhető ki röviden a szezon végéhez közeledő színház legutóbbi estéinek mérlege. Eredeti és fordított új-donságok között közismert darabok kerültek színre és volt jutalomjáték, vendégszereplés is.

A mult szombaton előadott Üveg cipő, mely magán viseli ugyan a régi Molnár Ferenc keznyomát, de másrészt nagyon érzik rajta az írói meseterkltség is, jó előadásban került színre. Az álmodozó kis cselédet Gaál Piri életeleven színekkel, pompás ösz-tönösséggel állította elének. Karakteres alakítás volt a Csókáé, Lázár Hildáé, Szabadosé, Örvössyé, Bora Rózsáé.

Vasárnap este a kedves egyéniségi és kedvelt Gálffy Annus jutalomjátékául a poétikus Gül Babát adták elő — telt ház előtt, mely meleg tapsokban, sok-sok ajándékban részesítette a jutalmazottat. Kiemelkedő alakítás volt még a Csókáé, ki Mujkó cigány szerepében valósággal remekelt, úgy hogy ellenálthatatlanul a feledhetetlen Makray Dénes országos híru Mujkó-alakítását szuggerálta emlékezetünkbe, csöppet sem maradván el elődje mögött! Erőteljes alakítás volt a Szabadosé, a címszerepben, a Gaál Pirié, Szabó Gyuláé.

Az ezutáni 3 este (a Diadalmas asszony, Nótás kapitány, Bajadér) a Halász Baba vendégszereplése jegyében folyt le. A bájos megjelenésű, ritka kellemes énekhangú művész művészetében azonban nem mindig gyönyörködött elég nagy számú közönség — kivéve csütörtök estét, mikor a kedvelt Felhő jutalomjátéka volt. A pompás humoru, pompás táncu, rokonszenves színész sok tapsot, ajándékot kapott.

Csütörtök este a román színpadi irodalom egy érdekes alkotását, B. Luca Sakálók c. drámáját láttuk. A dráma bővekedik izgalmas jelenetekben, mindvégig émelkedik is, néha azonban a szerző a hatáskeltés olcsóbb eszközeivel dolgozik. Negruti Emil fordítása erőteljes és gördülékeny, amint ezt tőle megszokhattunk. Jók voltak szerepeikben Lázár Hilda, Szabados, Gaál Piri, Csóka, Örvössy.

Pénteken az izgalmas Szerelem vásárában Szabados, Lázár Hilda, Gaál Piri, Csóka, Felhő produkáltak a kinálkozó lehetőségeket teljesen kiaknázó markáns alakításokat.

Szabados Árpád a színházi előadások lelkének mondható, kinek jelenlétét akkor is éreznünk kell, mikor magát nem láthatjuk a színpadon. Ő az előadások rendezője, a mit nagy intelligenciája, elmélyedő komolysága segítségével sokszor meglepő eredményel végez. Ez erős intelligencia, elmélyedés jellemzi alakításait is, melyekben sokszor produkált feledhetetlenül markánsat. Legmarkánsabb szerepei közt is aalegkiválóbbak egyike az Ördög című szerepe, melyben jutalomjátéka estéjén, hétfőn fog a legmegfelelőbb együttes keretében, gyönyörködtetni. A kedvelt színész és rendező jutalomjátéka, előreláthatólag, zsufolt ház előtt fog lezajlani.

HIREK.

Október 10.

Nem olyanok...

Égszínkék, sötétkék, zöld sapkás diákok, mindmegannyi kis katonái a tudományak, sietve futnak, rohannak. A sétatér lombvesztett fáit alatt a multat álmodom vissza. Az ő eleven fűgeségük elmúlt időkről mesél, a két krajcáros cipőkről, a hazai csomagokról, öszeráncolt szemöldökű, pápaszemes tanárúrbácsikról. A szomszédos padra ötnön ülnek le. Őt kis fejlődő energia, őt kis életerős fickó. A nehéz tantárgyakról, a sok nyelvről beszélgetnek és mosolygós arcuk mögött valahogy ott látom leselkedni kicsiny lelkük tragédiát sejtő rejtélyét. Minél tovább nézem őket, mindinkább arra a meggyő-

ződésre jutok, hogy ezek nem a mi korunkbeli pajzán, gondtalan kis diákok, hanem olyan kis töprengők, koravencéskek...

A sétatérbejáratnál három kurta ruhás, kis lány alakját mosolyogja körül a bágyadt őszi napsugár. Az emberkék főlgyelnek. Szívemet valami belondos melegség járja át, mintha szellemóriások multviisszaidézó balzsammal kedveskednének. A padvégi élénk feketeszemű hencceg:

— En ismerem őket. Bemutatlak, ha akarjátok.

A felcsillanó négy kis szempárban a felelet benne van. A lányok közből közelednek, rithmusos, keccses léptekkel, mindentsejtő viháncolással. A kis hencceg feláll, arca egy árnyalattal sápadtabb lesz. Na most! Köszönésére billen a kis kalap, remeg a kéz, de újra csak leül. A kérdő, feleletet követelő tekintetek feléje irányulnak. Szinte én is feléje szeretném kiáltani, hogy: gyáva. Mentegétozni kezd.

— Majd ha visszaszöjnek... Viszajöttek. Kétszer, háromszor, többször. A kis hencceg kijátszta hazugságai kis ütökártyáját.

— Tudjátok, nem érdemes. Nem valami jófélék...

A négy kis diák elszontyolodottan hagyta ott a kis hencceget, a hűtlen hazug barátot. Lelkembe valami érthetetlen bánat köitözött be.

Nem, nem, ezek nem olyanok, amilyenek mi voltunk!...

Molnár Albert.

A dalosversenyen

való sikeres szereplésével nyert szép és értékes serleget f. hó 3-ikán este — bankett keretében — meleg és megkapó ünneppel avatta fel, tagjai és nagyszámu vendégsereg jelenlétében a Székely Dalegylet. A Bukarest-szállóban megtartott ünnepélyes vacsorán mintegy 180 személy vett részt, erős bizonyosságul a lendületben levő, dicsofséget aratott egylet népszerűségének. Viszont a Gönczy Gábor dr. elnök által elmondott lelkes és költői szépségekben bővelkedő avató beszéd (mint a tagok részéről történt más felszólalások is) általában annak adott kifejezést, hogy a győzelmi tárgyat az egylet nem tekinti egy befejezett munkásság végső jutalmának, hanem csak a további kitartó munka zálogának, ösztönzőnek a jövő küzdelmeire. Hiszszük, hogy az egylet ezzel a valóban komoly felfogással, eddigi kitartó munkájának, nemes ambícióinak fokozásával a jövőben is még sok siker részese lesz s ezáltal városunk jóhírnevének, megbecsültetésének emeléséhez is nem csekély mérvben fog hozzájárulni.

Az izletes és Kónya Jancsiék pompás zenélése által is fűszerezett vacsora során elsőnek Gönczy Gábor dr. elnök a királyi családot s kivált a trónörököt, mint az országos dalosverseny fővédnökét éllette hódolatteljes szavakban. Majd Veres Dónát a városi tanácsot s az annak élén álló Negruti polgármestert, mint minden kulturális ügy barátját s az egylet jóakaróját köszöntötte fel. Negruti polgármester, majd Pál István prelátus szenátor viszont a dicsőséget szerzett dalegyletet üdvözölték és ünnepeleék szép beszédekben. Soó Gáspár a védnökökre és a vendégre mondott meleg és hatásoos felköszöntőt, míg Szabó Gyula a népszerű Körtvélyfáy tanácsost ünnepele, a ki az est során maga is több ízben szólalt fel. Tartalmas felköszöntöket mondtak még Kádbé József, Fernengel Gyula, Benedek Géza dr. és mások.

Az est megkapó fénypontja azonban maga a vacsora folyamán lejátszódtott serlegavatás volt, mely alkalommal, mint elől említettük, Gönczy elnök mondott tartalmas és szárnyaló ünnepi beszédet. Ezután ő, Kiss Elek karnagy és az egylet tagjai találó jel-

mondatok hangoztatása mellett ittak a serlegből. Kedves és meleg ünneplés volt az is, amelyben ezek után az egylet tagjai fáradhatatlan és szakavatott karmesterüket részesítették értékes emléktárggyal kedveskedvén neki, melyet Kerestély Gyula adott át a megatott karmesternek. Kiss Elek közvetlen melegséggel köszönte meg az ünneplést. Az estély folyamán, mely a reggeli órákig húzódott el, az egylet és tagjai több szép karénekkal és szólószámmal szórakoztaták a jelenvotakat.

A róm. kath. főgimnázium mai vendiáktalálkozója alkalmából városunk már a tegnapi napon mozgalmas képet mutatott. Autókon és vonaton nagy számmal jöttek városunkba a vendiákok úgy, hogy a vendiáktalálkozó fényes sikere előre is biztosítottnak látszik. A találkozó ma, szombaton, délelőtt 9 órakor a diszfelvonulással kezdődik, mely után Te Deumos nagymise és azután vendiákközgyűlés lesz a főgimnázium tornacsarnokában. Déli 1 órakor közebed a Barkóczy-féle vendéglőben. Este pont 8 órai kezdettel Vendiák-estély a Bukarest szálló színháztermében. Az estély műsora a következő: 1. Üdvözlő dal, Goll Jánostól. Éneklí a főgimnáziumi ifjuság vegyeskara. 2. Prolog. (Öregdiák köszöntője.) Irta: P. Jánosy Béla dr. Szaválja: Bálint József. 3. Metz: Balada. (Versenydarab.) Éneklí a Székely Dalegylet. 4. Felolvasás. Tartja: Pál Árpád dr. 5. Énekel: (Massenet: Élégie, Bemberg: Nymphes et Silvains, Farkas Ödön: Bölcső mellett) Retezár Katia hangverseny-művész, zongorán kíséri: Szabó Ius. 6. Szavál: György Dénes. 7. Emlékezzünk régiekről. Monolog. Elmondja: Vákár Vilmos. 8. Vendiákok bucsudala. Műsor után tánc.

A dalosokhos.

Édes nótát zengett ajkaidok:
Fülbemászó szép melódiát.
És a lágyan zengő dallamok
A szívemet mind meghódíták.
Csak dalolni! Tovább zengeni!
Előttetek az idő s a tér,
S sorsotok ameddig engedi:
— Mindig lelkesülni a dalér!
Mert az erdő szép, ha lombja van,
De dal nélkül oly boldogtalan,
És az erdő mindig híu rokon
A dallal, mely zeng az ajkaidon.
Most a nótazengő madarak
Ti vagytok a székely lomb alatt,
Hát szóljatok, fűtyörésszetek
És örömben léssen részetek: —
S örömtök minket is vidít:
Bánat ugys van esernyi itt.

(1925 szept. 10.) Körtvélyfáy János Imre.

Pap Tamás.

Az udvarhely-espereskerületi róm. kath. papságot mély gyász érte. Pap Tamás esperes, farkaslaki plebános folyó hó 5-én este 7 órakor az udvarhelyi vásárból szekérel való hazamenet, baleset következtében, szentségi feloldozás után, életének 61-ik, papságának 36-ik évében hirtelen elhalt. Kihült tetemét folyó hó 8-án d. e. 10 órakor tartott gyász-mise után temették el a farkaslaki temetőben a kerületi papság, a község és a vidék közönségének óriási részvéte mellett. A temetési szertartást Pál István pápai prelátus kerületi főesperes végezte s a megatott, könnyeket csaló gyászbeszédet a templomban Kiss János esperes, máréfalvi plebános mondotta. A marostordai papság nevében a sirnál Simonffy József közsévesi plebános bucsuzott el a megboldogultól, aki munkás életének javarészt Marostordában töltötte el. A tragikus véget ért esperes önértetes,

Beretvás pasztilla a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

erőtlen papi jellem volt, a papság és a hívek előtt egyaránt becsülésben és szeretetben állott. Emléke legyen áldott!

A vármegyék új közigazgatási beosztására vonatkozó rendelet a Monitorul Oficial című hivatalos lapban megjelent. A vármegyék eddigi beosztása nem egy helyen lényegesen megváltozik. Vármegyénket a változások, a már korábban felsorolt 9 marostordamegyei község idecsatolásán kívül annyiban érintik, hogy Nagyküküllővármegyéhez csatolják vármegyénk 3 szász községét: Erkedet, Homoróddarócot és Benét. A két Hidegkut községet pedig egyesítik egy községgé.

A filharmonikusok jövő heti programja: hétfő: Rip, Liebeth, szerda: Derrick, Sarolta, teljes énekkar, péntek: zenekar.

Az arcképes személyazonosági igazolványok kiállítására a rendőrségen mintegy 2 hónapja állandóan folyamatban van. A munka befejezését késlelteti, hogy sokan nem jelentkeznek a kellő időben, mikor az utcájuk sorra kerül. A rendőrség figyelmezteti az érdekelteket, hogy igazolványaikat igyekezzenek sorrendjük szerint kiváltani, mert a munkának záros határidőn belül be kell fejeződnie, s azután — ha nincs igazolványuk — büntetésben részesülnek.

Nőgyesületi hír. A helybeli Jótékony Nőgyesület f. hó 4-iki rendkívüli közgyűlése Soó Gáspárt, a Könyvnyomda R. T. igazgatóját egyhangúlag az egyesület pénztárosává választotta. Az új pénztáros eddigi sokoldalú közéleti működése sok reményt nyújt arra, hogy új munkakörében is ugyanazzal a lelkiismeretes buzgalommal fog fáradozni, a mint azt a közügyek más terén is teszi. Megválasztása nagy nyereség az egyesületre nézve. (Cs.)

Négy száz éves a Csizmadia Ipartársulat. A helybeli Csizmadia Ipartársulat, folyó évi november 7-én ünnepi fennállásának 400 éves évfordulóját, mely ünnepély keretében felszenteli új zászlóját is. Az ünnepély, melyen közreműködnek a helybeli Filharmonikus Társaság, a Székely Dalegylet és az összes ipartársulatok, ünnepe kell, hogy legyen városunk egész polgárságának, de ünnepe kell, hogy legyen különösen az iparosoknak. A társulat az iparosztálynak, ebben a magára hagyott és szervezetlen rossz gazdasági helyzetében, mint pusztában a világitó tűzszlop utat mutat, a melyen haladni kell, s a szívekbe új reményt és új erőt ad, hogy a 400 éves múlt tanulságait levonva, megküzdhessenek a mindennapi élet nehézségeivel. Az a hatalmas erkölcsi szervezettség, a mely 400 éven át fenn tudta tartani azt a csizmadia-társulatot, mely annyi hasznos polgárt nevelt a társadalomnak és a mely oly nagyra és erősen tudta tenni a társulatot, hozzá össze városunk egész polgárságát erre az ünnepélyre, hogy a kellemes szórakozáson kívül, minden társulat és testület, a jövőre nézve erőt és kitartást merithessen. Az ünnepély műsorát a rendezőség kellő időben az érdeklődő közönség tudomására fogja hozni.

Adomány. A helybeli ref. kollégium javára Vargha Zsigmond fiatalfalvi birtokos 100 leut adott át nekünk. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

Könyvtár megnyitása. A Polgári Önképző Egylet könyvtára ismét a tagok rendelkezésére áll. Könyvtári órák minden hétfőn és csütörtökön este 7-9 óráig. Könyvtári használati díjban havi 6 leu fizetendő.

Lopás címen a múlt heti számban megjelent hírnkbe tévedés csuszott be. Antal Istváné szentkirályi illetőségű alkalmazott nem aranyórát és láncot, hanem csak egy nyakláncot lopott Orbán Mihály p. ü. tanácsostól.

Társasvacsora keretében bucsuztak el Szabó Károly éttermében a helybeli pénzügyi tisztviselők volt főnököktől, Németh Albert pü. igazgatótól ki f. hó 1-én, mint már megírtuk, nyugalmába vonult. A társasvacsorán G. V. Anastasiu jelenlegi pénzügyigazgató mondotta a megnyitó pohárköszöntőt, igen szép beszéd keretében méltatva a nyugdíjvonult 37 éves közigazgatási téren kifejtett fedhetetlen tevékenységét. U.ána Tamás Bálint dr. szólalt fel és végül Molnár Albert mondott egy humortól sziporkázó beszédet. A társasvacsora a késő éjjeli órákig tartott, a legjobb és legemelkedettebb hangulat mellett.

Iskolai évnyitó. A székelykereszturi unitárius főgimnázium szept. 26-án d. e. 10 órakor az unitárius templomban nyitotta meg az új isk. évet, igen felemelő ünnep keretében. Imát mondott Lőrinczy István vallásnár, Isten áldását kérve az intézetre. Gálfalvi Samu igazgató megnyitó beszédében hódolattal adózott az egyház főpásztorának, aki aug. 9-én ünnepelte 90. ik születési évfordulóját s megemlékezése során Ferencz József püspök egyéniségét, mint az unitárius egyház nagy reprezentációját ideális életpéldául állította az ifjúság elé. Megható szavakban emlékezett meg Barabás Lajos tanárnak, az iskola ősz neoztorának 50 éves tanári munkásságáról, aki annyi generációt nevelt és bocsátott ki az élet küzdő terére, a köteleltségű és becsület fegyverével felvértezve. Jól esett hallanunk, amikor a meghatottság pillanatában az ünnepelel tanár köszönetet mondott a megemlékezésért s újból tanítványai lelkére kötötte a szeretetet. Együttal bejelentette, hogy a tanulók segélyezésére 6000 leus alapítványt tesz. Barabás Lajos tanárnak ez a nap nemcsak tanárságának, hanem házasságkötésének is 50 éves évfordulója volt. Az ünnepélyt Elekes Dénes dr. f. gondnok emelkedett beszéde zárta be, reményét fejezve ki az új isk. év kezdetén a tanári kar és ifjúság sikeres és gyümölcsöző munkája iránt.

Az adózók figyelmébe. Az állami adóhivatal felhívja az összes adózókat, kiknek az utolsó negyedévre vagy más időre adóhátrálékuk van, hogy azt 8 napon belül fizessék be, mert ellenesetben végrehajtási költségekkel és a hátrálékok után esedékes kamatokkal hajtják be végrehajtás utján. Továbbá felhívja mindazokat, kik forgalmi adó, vagy fizetések után járó 4%-os adókkal hátrálékban vannak, hogy azokat a betűsoros beosztás szerint a legpontosabban fizessék be, különben ellenük a legszigorubb bírság fog alkalmaztatni.

A könyv a kultura legfontosabb eszközei közé tartozik, szép gondolatokat közvetít nagy távolságokra, múlt idők lelkét megérinteti jövőnk kor-

szakokkal. Erdély magyarsága a sokáig fennállott behozatali tilalom, szigorú cenzúra és egyéb nehézségek miatt sokáig el volt zárva e kultureszközének, szórakozásának legfontosabb centrumától, a magyarországi könyvpiactól, melynek produktumait a korlátolt produktivitású erdélyi könyvkiadás teljesen nem pótolhatta. Annál nagyobb örömet tölt el mostanában, ha a könyvkereskedések kirakataiban újonnan érkezett magyarországi könyveket látunk, mint legutóbb városunkban is Z. Székely Jánosnál. A könyvkereskedő áldozatkészségét, remélhetőleg, a közönség is méltányolni fogja s önmagát is minél hamarabb megörvendezteti a rég nélkülözött szellemi táplálékkal!

Oristur-Székelykeresztúr város-nagyközség fejlődéséről kell örömmel megemlékeznünk. Az utóbbi évek alatt ugyanis itt nagyobb befektetések történtek a város szépészeti és közrendészeti szempontjából. — A közbiztonság kibővítése, az aszfalt járdának az unit. gimnáziumig való lefektetése, a piac téren ivóvíz-kut felállítás, ugyanott betonhid építése stb. — A héten pedig a város minden lényegesebb részén mintegy 20 drb. ivilámpa szereltetett fel, úgy, hogy a város világitása most már teljesen megfelelő. — Mindezekért a város-nagyközség előljáróságát, élén Szatmáry István főjegyzővel a legteljesebb elismerés illeti s remélhető, hogy a tervbe vett hidmérleg is rövidesen fel fog állíttatni, ami úgy a városnak, mint a vidék lakosságának nagy előnyököt biztosít. (—s.—s.)

Halász Róbert és zenekara f. hó 4-én és 5-én, mint értesülünk, Dicsőszentmártonban nagy sikerrel hangversenyezett egy kávéházban, melynek közönségét többször ragadta élénk tapsokra és tetszésnyilvánításokra. Sikeresen játszott hegedűszólót is Halász Róbert, miközben cimbalmon Balutz Bálint kísérte.

x Figyelem!! Tudomására hozom úgy a helybeli, mint a vidéki közönségnek, hogy a Koncz-patika udvarán *műszövő műhelyt* nyitottam, hol a legkényesebb igényeknek is megfelelően készítek *asztalneműeket, a legsebb kivitelenben. Továbbá bérsvösvésre, vagy megrendelésre selymeket, eponget, lenvásznat, dgyhuzatokat, többféle gyapjuszövetet.* Kérve szíves pártfogásukat, teljes tisztelettel *Keszler Dezső*, műszövő, Konczudvar.

x Egy leányt tanulóknak felvesz Kassay F. Domokos szücs.

Homályos gyilkossági eset keltett izgalmat pár nappal ezelőtt Máréfalva községben. László Péter odaváló gazda f. hó 4-én este a feleségével és 2 mostohagyermekével együtt a háza tornácán üldögélt. Nyolc óra tájban valaki az utcáról követ dobott a tornácra, mire ő a sötétség leple alatt dobálózóra kíváncsian, kiment az utcára s követte az ismeretlen alakot. Később Lászlót egyik mellékutcában, a falu szélén levő ház előtt — lakásától mintegy 200 lépésnyire — találták meg, holtan. Koponyája felső részén egy hatalmas fejszeapástól eredő hatalmas hasított lék volt, mely halálát okozta. Az ismeretlen tettes után nyomozás indult, a melynek következtében másnap az erdőben letartóztaták Csiki Eerenc ugyancsak máréfalvi lakost, a kit megelőző este néhányan látták a korcsmából részegen kijöve, fejszével a tett színhelye felé haladni. Csiki viszont határozottan tagadja a tett elkövetését, csak annyit ismer el,

hogy berugott állapotban valóban arra felé ment, de csak azért, mert másnap korán az erdőben akart fát vágni. Utközben — mert részeg volt — még aludt is egyet a mezőn, s csak azután ment az erdőbe ki, a hol aztán elfogták. A vizsgálat foly, a hulla boncolását a bizottság f. hó 6-án végezte a helyszínén.

Poézis a dohánygyárban. Egy husz leus dohánycsomagocskában következő tartalmu cédulát találtak: Füstöld el e dohányt friss, jó egészséggel, — Áldjon meg az Isten jókedvvel, bőséggel. — A füstkarikákban lásd egy szőke fejet, — Fitos orru arcot és két izzó szemet!

Többször hallott panasz, hogy a sósfürdőn nem adnak ki tisztviselői kedvezményes jegyeket. A jegykiadó a fürdőtulajdonoshoz, a fürdőtulajdonos a jegykiadóhoz küldözi az erre igényt tartókat.

A pénzügyigazgatóság felhívja a jegyzőket, hogy az ez évi, valamint a múlt évi adóbehajtások eredményéről azonnal terjesszenek be közönségkinti kimutatást, mert ellenesetben a törvényesen megállapított behajtási jutaléktól elesnek.

A rongált bankjegyek bevéltása. A pénzügyminiszterium 216224—925 sz. rendelete értelmében az állampénztárak kötelesek az elrontolódott bankjegyeket levonni, illetve a felek kívánságára azokat ujjal, részben jó karban levővel kicserélni.

KÖZGAZDASÁG.

Hírlik, hogy a kormány a gabona (buza) kiviteli vámját le fogja szállítani, mert a jelenlegi magas vámtételek mellett külföldön a román buza nem helyezhető el. Minden valószínűség ezert, a vámenedmény akkor jön gyakorlatba, a mikor a gabonát spekulációs célokból összevásárolják s így a hasznot nem a gazda rakja zsebre.

Gyümölcs-termesztünk elég kedvező lenne mennyiség tekintetében, de minőségileg gyenge, fejletlen, pecsétes. Ily minőség mellett alig is számíthatunk arra, hogy gyümölcsünk nagy tömegben piacot találjon. Figyelembe véve a rendszeren fennálló szállítási nehézségeket is, legjobb lesz, ha a selejtes gyümölcsöt bor készítésére használjuk fel.

Gazdáink métegyben beteg juhakat, inkább harmad áron vesztegetik el, mintsem azokat gyógykezelnék. Inkább veszít a gazda egy állatján 150-200 leut, hogy sem egynegyed-egyötöd résznyi áldozattal, igyekeznék állatát megmenteni, — hiába: székely észjárás!

A piacokon igen sok az üszöges gabona, erre is mit mondjunk, — egy kis kiadással, — egy kis babra-munkával az üszögtől megszabadulhatnak, de hát apáink is alig csávázták vetőmagvaikat.

Az udvarhelyi őszi vásár megint „nem ütött be.“ Áll ez marha- és kirakó vásárra egyaránt. A ragadós szájszél- és körmfájás miatt a felhajtás gyenge közepes, — az elmaradt „marha szédők“ miatt a forgalom lanyha.

A kirakó vásár sem mutatta a nagy tolongás képét, legfennebb a bámszokdók tolongtak egy egy reklámhajtású árus asztala körül, a nélkül, hogy ez is nagyon kacaghatott volna a jó vásár után a markába.

No és a korcsmák voltak zajosak, hiába, ebből a betegségből nehezen gyógyulunk ki.

Piaci árak: buza 130—140, rozs 105—110, árpa 95—100, zab 45—50, tengeri 100—106, burgonya 26—30, alma 25—30, dió 150—170 leu vékánként. V—ó.

Kiadó: a Könyvnyomda Rézsvénytársaság Ódorheiu (Székelyudvarhely)

Naponta friss tea-vajat, paprikás szalonnát, mindenféle sajtot, csokoládé-különlegességeket HIRSCH IGNÁC fűszer és csemege kereskedőnél kaphat.

Bul. Regele

Ferdinand

(Kossuth-u) 39.

szám alatt

uj női divat-terem nyilt meg,**hol gyorsan és jutányosan készülnek angol és francia ruhák, costumök, kabátok.**

A Principesa Maria (Szent Imre) utcában levő két szoba-, konyha-, kamrából álló házamat olcsó áron eladom.

Eredményes közvetítést díjazok.
Dr. Hinléder Fels Ernő.

Eladó emeletes ház.

A Bul. Reg. Ferdinandon (volt Kossuth-utcában) a legzebb és legforgalmasabb helyen egy emeletes ház 16 lakóhelyiséggel és egy modern üzlethelyiséggel eladó. Cim: a kiadóhivatalnál.

Elsőrendű tűzifát

házhöz szállít 1 öltől kezdve fölfelé nagyobb tételekben Cetatea bank Odorheiu főköntézete, ahol az ár és feltételek megtudhatók.

Judecătoria de ocol Odorheiu.
No. 1915/1925 cf.

Extract din publicațiune de licitație

În cererea de executare făcută de următorul Salomon Béla contra soției lui Lőrincz József născută Jonás Maria Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională din nou în baza supraofertei în ce privește imobilele situate în comuna Zetea circumscripția judecătorei mixte Odorheiu cuprinse în cf. a comunei Zetea No. 4788, 3438, și 3854 înscrise pe numele soției lui Lőrincz József născută Kovács Maria și anume No. de ord. A+1, No. Top. 3491, (grădina) cu prețul de strigare de 1000 Lei A+2, No. Top. 6921, (grădina) cu prețul de strigare 300 Lei No. de ord. A+3, No. Top. 2574 (arător) cu prețul de strigare 350 Lei No. de ord. A+4, No. Top. 2640/1, (arător) cu prețul de strigare 150 Lei No. de ord. A+5, No. Top. 3409/1, (arător) cu prețul de strigare 1200 Lei No. de ord. A+7, No. Top. 7851/1, și 7851/2, Edificiu de economie și fânăș cu prețul de strigare 2050 Lei No. de ord. A+1, No. Top. 410, (grădina) cu prețul de strigare 550 Lei și No. de ord. A+1, No. Top. 1772/1/2 pășune, cu prețul de strigare 250 Lei total 5850 Lei pentru încassarea creanței de 29 Lei și acc. a soției lui Marton Mozes.

Licitațiunea se va ține în ziua de 15 Octomvrie anul 1925 ora 10 la casa comunală a comunei Zetea.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic de cât două treimi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătorei 10% din prețul de strigare drept garanție în numărar sau în efecte de cauție după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881. sau să predea a celuiiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881; și 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI. 1908).

Odorheiu la 22 Iunie 1925.

Dr. Szabó m. p. judecător.

Pentru conformitate Schwartz greșier.

Directorunea Generală P. T. T. Oficiul de reședință Odorheiu.

No. 4053/1925.

Publicațiune.

În conformitate cu ordinal Directoriei Generale P. T. T. No. 162866 din 23 Sept. 1925 se aduce la cunoștință publică, că s'a hotărât ținerea licitației cu oferte închise pentru transportul expedițiilor postale între Odorheiu și gară care se va ține la Prefectura județului în ziua de 22 Oct. a. c. oarele 11, precum și la Directoriunea Generală a Poștelor.

Odorheiu la 1 Octomvrie 1925.

Giurca diriginte.

x **Értesítés.** Tisztelettel értesítem úgy a vidéki, mint a városi közönséget, hogy a kökeresztnél levő lakatos műhelyet, mely a néhai ifj. Bartok Istváné volt, átvetttem és újra meg is nyitottam. Elvállalok minden e szakmába tartozó munkát, gyorsan és pontosan elkészítve. Szíves pártfogást kér, tisztelettel: MAKÓ SÁNDOR lakatos.

No. 325—1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor a judecătorei de ocol Odorheiu în sensul §-lui 102 de lege LX. 1881, prin aceasta publică, că în urma deciziei de sub No. 168/2—925 al judecătorei de ocol din Odorheiu efectuându-se în Odorheiu 24/VI/1925 pentru suma de 3955 Lei și acc. execuțiunea de escoutentare în favorul Soției lui Bokor Elekúé Născ. Hajdó Véri, reprezentat avocatul Dr. Vass Lajos, era Soția lui Hunyadi János mișcătoarele cuprinse cu aceasta ocaziune și prețuite 15250 Lei și anume: Mașină de cusut și mobile casnice.

Deci în urma deciziei de sub No. G. 3019—1925 a judecătorei de ocol Odorheiu pentru încassarea pretenșiunii de 3955 lei capital, dobânzile cu 5% din S/I. 1925 se fixează termenul pe ziua de 15 Octomvrie. 1925 orele 4 d. m. în Odorheiu Str. Ștefan cel mare No 22 la fața locului și la aceeași compărători, se învită cu aceeași observare, că mișcătoarele din sus, în sensul art. de lege LX. 1881 § u 107 și 108 se vor vinde și sub prețul estimat.

Odorheiu la 27/IX. 1925.

Ludovic Nagy
executor.

Eladó

belső és külső birtok együtt, vagy külön-külön is. Belső áll: 3 szoba, konyha, kamara, pince, gazdasági-épület, 2 istálló, 2 szekérszín és csűr Bulev. Reg. Ferdinand 116 sz. a. Külső áll: szántó, kaszáló és gyümölcsösből, mintegy 2 és fél hold terület. Értekezni lehet a tulajdonossal.

24 óra alatt

készítetek bármilyen formájú és nagyságú ruggyanta (gummi) bélyegzőt kifogástalan minőségben, jutányos áron: Z. SZÉKELY JÁNOS könyvkereskedése.

A legjobb erotikus hetilap!

Románia és az utódállamok legnagyobb és legjobban elterjesztett illusztrált éleclapja.

Minden ujságárusitónál kapható

Eladó

a Strada Pr. Nicolae (Árpád-u.)
7 sz. a. 5 szobás lakás, utcai üzlet lakhelyiséggel és a Str. Axente Sever (Rózsa-u) 50 sz. alatti 4 szobás villa, 1 hold területű kerttel. Előbbi, vétel esetén beköltözhető. Értekezni lehet dr. Gönczy Gábor ügyvéd irodájában.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem Odorheiu és vidéke közönségét, hogy a Lőrinc és Valentsik férfi szabó cég baratságosan szétvált. A Str. Pr. Mircea (Petőfi u) 4 szám alatti helyiséget saját nevem alatt tovább vezetem. Pontos és jó munkáért kezeskedem.

Kérve becses pártolást tisztelettel:
Lőrinc László
férfi szabó.

Női kalapok alakítását a legjobb divat szeriat vállalom. Legalább 2 középiskolát végzett fiatal tanulóknak felveszek. Keszler Albert kalapos.

A kisebbségek

minden ügyének leghathatósabb támogatója a maga

nagy

nyilvánosságával Erdély és a Bánát legismertebb és legolvasottabb

lapja

a gyors hírszolgálat és tartalmas cikkel által népszerű

KELETI UJSÁG.

Minden vasárnap Minden hétköznap
16 oldal. 12 oldal.

Megbízható,

jó családból való fiu vagy leány tanulónak felvétetik. Szenkovits utóda:

DEGRÓ BÉLA.

Esőrendű vízhatlan cementcserép árfelémelés nélkül

részletfizetésre is kapható!

HINLEDER F. ÁKOS betonáru-telepén
Bectlean—Bethlenfalva.

Legjobb

ecet a SÁMSON-féle ecetgyárban készül.

Csak

Sámson-féle ecetet vegyen.

Legjobb, legtökéletesebb

varrógépet

legnagyobb választékban

csak

RÖSSLER cégnél vehet!

Legolcsóbban Kirsch Rudolf divatüzletében vásárolhat, a hová mindenféle őszi felöltő- és öltöny-szövetek, a legdivatosabb női kosztüm-, ruha- és kabátkelmék megérkeztek.

Elszakithatatlan

és brassói szövetek, bélések, kelengyevásznak, harisnyák, nadrágtartók, szép sapkák stb. kaphatók: ==

kész férfi-ruhák már 1300 leutól, struks, brites nadrágok, raglánok, esőköpenyek, bámulatos olcsón. Legujabb divatu angol **LÖBIR.** üzletében.

x Egy jó családból való, 4 kö-zépiskolát végzett fut tanulónak fel-vesz a Barceay és Esztogár cég üzlete.

== Női- és == gyermekruhák,

fehérneműk, menyasszonyi kelengyék varrását, valamint kabátok készítését, a legdivatosabbtól a legegyszerűbbig jutányos áron vállalja: ifj. Pásztor Ferenczné szabónő Str. Regele Carol (Orbán Balázs utca) 21. szám.

Tanulóleányokat is felveszek.

Legkönnyebben

megtanulhat románul

az ujjonnan megjelent

Magyar--Román

és

Román--Magyar

szótárból. Szerkesztette:

ANDRÁSI TIVADAR

román nyelvtanár.

Kapható a Könyvnyomda R.-T. kereskedésében.

Mindenkit érdekel!!

Kiváló jó minőségű angol férfi ruhaszövetek érkeztek!

Szenkovits J. utóda:

Degró Béla.

Az őszi idényre
legdivatosabb

öltönyök

készülnek:

Dobai és Retkes

szabó-üzletében.

Uj cikoria-csomagokat

szintén piros papírba göngyölve ujabban erősen feldicsérnek és olcsóbban ajánlanak. Ne hagyja magát megtéveszteni... Csak a valódi Franck-ot fogadja el, melynek címkéjén rajta áll az ismert kávédaráló, valamint a Franck Henrik Fiai cégjelzés. A valódi Franck* a legismertebb kávépótlék és az is marad.

* kávédarálóval.

Odorheiu a Florián-féle házban
(Bul. Regele Ferdinand) megnyit

Felméry Sándor cipőraktára.

Gazdagon berendezett raktár. Legmagasabb igényeknek megfelelő nagy választék.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy az őszi idényre rendelkezésére állok az alább felsorolt cikkekkel, a mai viszonyokhoz képest, jutányos árak mellett.

Zsolnai, losonci és buhusi posztók, női ruhaszövetek, barchettek, szőttek, chifonok, gyolcsok, delaine, kardonok, Anton Klinger-féle harisnyák, különböző minőségben, gyermekzoknik, női harisnyák, nagy posztó- és hárászkezdők, fejkezdők, butorszövetek, ágygarnitúrák, paplanok, mindennemű rövidárak.

Szives pártfogást kér,

tisztelettel:

JAKAB GYULA,

Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand No. 7.

Legujabb őszi és téli

nagy kabátokat, kosztümöket és mindenféle ruhákat legszebb kivitelben készítek, pontos időre szállítok. Különleges angol divatlapom megérkezett.

Demeter Zsigmond

női divatszabó.

Üzletemet áthelyeztem Bul. Regele Ferdinand (Kossuth-u.) 12 szám alá. (Volt „Bárány“-vendéglő.)

Megérkezett a közönség legkedveltebb bora, az

Erdély gyöngye.

1 üvegnek az ára 55 leu. — Kapható a Kassay-bodegában, hol nagy választék van különféle erdélyi fajborokban is és különleges likőrökben.

Az ország bármely részébe vállalok személyszállítást autóval: ifj. Barkóczy Albert.

Teljesen új családi jégszekrény eladó.